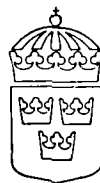

Regeringens proposition

1985/86: 175

om nyhetsförmedling till
begåvningshandikappade

Prop.
1985/86: 175

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 22 maj 1986.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Bengt Göransson

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att den nuvarande verksamheten med en nyhetstidning för begåvningshandikappade skall fortsätta. Det är önskvärt att även andra läshandikappade kan ta del av tidningen.

En stiftelse föreslås ge ut tidningen. Utgivningen i stiftelsens regi skall börja under januari 1987. Bestämmelser för tidningsverksamheten skall finnas i stiftelsens stadgar och i ett avtal mellan staten och stiftelsen.

En prenumerationsavgift bör av både jämlikhetsskäl och ekonomiska skäl tas ut för tidningen. Tidningsutgivningen bör tills vidare huvudsakligen finansieras med ett särskilt statsbidrag.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 22 maj 1986

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Lundkvist, Feldt, Sigurdson, Gustafsson, Leijon, Hjelm-Wallén, Peterson, Andersson, Bodström, Göransson, Gradin, Dahl, R. Carlsson, Holmberg, Wickbom, Johansson, Lindqvist

Föredragande: statsrådet Göransson

Proposition om nyhetsförmedling till begåvningshandikappade

1 Inledning

Med stöd av regeringens bemyndigande den 17 juni 1982 tillsattes den 1 juli samma år en kommitté – taltidningskommittén (U 1982: 05)¹ – med uppdrag att fördela bidrag till tidningsföretag för utgivning av radio- och kassettidningar för synskadade samt bedriva utrednings- och utvecklingsarbete rörande lämpliga former för verksamheten. Kommittén fick den 1 december 1983 i tilläggsuppdrag att utreda förutsättningarna för nyhetsförmedling till utvecklingsstörda och andra begåvningshandikappade. I september 1985 överlämnade kommittén rapporten (Ds U 1985: 6) Utvärdering av Nyhetstidningen 8 SIDOR och betänkandet (Ds U 1985: 7) Nyhetsförmedling till begåvningshandikappade. En sammanfattning av betänkandet bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 1*.

Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna och en sammanställning av remissyttrandena bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 2*.

2 Bakgrund

Behovet av information och nyhetsförmedling till utvecklingsstörda har länge diskuterats. Försök har också gjorts med lättläst tidningstext på särskilt utrymme i en daglig tidning. För närvarande görs vissa regionala insatser med nyhetsförmedling för begåvningshandikappade men dessa har liten omfattning. Inom enskilda kommuner förekommer knappast någon särskild information eller nyhetsförmedling till denna grupp.

¹ Kommittén bestod vid avlämnandet av betänkandet av f. d. verkställande direktören Ivar Hallvig, ordförande, organisationsdirektören Olov Höglund, vice ordförande, kanslichefen Leif Andersson, departementsrådet Ingrid Dalén, bibliotekschefen Jan-Olof Gurinder, jur. kand. Jan Holmegård, verkställande direktören Sune Tjernström och redaktören Lars Westberg. Inom kommittén har en särskild styrgrupp bildats med anledning av kommitténs tilläggsuppdrag. Gruppen bestod vid överlämnandet av Ivar Hallvig, Olov Höglund och Ingrid Dalén.

I en skrivelse till regeringen år 1982 framhöll Riksförbundet för utvecklingsstörda barn, ungdomar och vuxna (FUB) att utvecklingsstörda endast i undantagsfall kan tillgodogöra sig innehållet i vanliga dagstidningar och att många har svårt att följa nyheterna i radio och TV. FUB betonade samtidigt att även invecklade sammanhang kan förstås, om de förklaras utifrån utvecklingsstördas egna erfarenheter. Mot denna bakgrund hemställde FUB om att en utredning skulle tillsättas för att undersöka möjligheterna till nyhetsförmedling för utvecklingsstörda och att medel skulle ställas till förfogande för en försöksverksamhet med en nyhetstidning för denna grupp i FUB:s regi.

Med anledning av FUB:s skrivelse fick taltidningskommittén det nämnda tilläggsuppdraget. Uppgiften har bestått i att undersöka och kartlägga förutsättningarna för nyhetsförmedling till utvecklingsstörda och lägga fram förslag om eventuella statliga insatser. Genom direktiven gavs kommittén möjlighet att genomföra försöksverksamhet med utgivning av en nyhetstidning. En sådan kom också till stånd.

Nyhetstidningen 8 SIDOR utkom första gången i oktober 1984. Försöksperioden har efter hand förlängts och sträcker sig nu till utgången av december 1986. Utgivningen finansieras huvudsakligen med medel från allmänna arvsfonden. Tidningen ges ut både i tryckt form och intalad på kassett.

Av utredningens betänkande framgår att den primära målgruppen för 8 SIDOR består av 60 000–65 000 lätt eller måttligt begåvningshandikappade vuxna. Därtill kommer troligen minst lika många personer ur andra grupper med olika läshandikapp. Även ett stort antal institutioner såsom särskolor, grundvux, dagcentrer för utvecklingsstörda, bibliotek etc. kan använda tidningen i sin verksamhet. Antalet presumtiva läsare är alltså betydande. Kommittén anser att en realistisk bedömning är att antalet privata abonnemang efter fem år kan uppgå till ca 5 000 exemplar. Marknadsföringen till begåvningshandikappade är svårare än normalt, bl. a. beroende på mottagarnas handikapp.

Parallellt med tidningsutgivningen har en utvärdering av denna under vetenskaplig ledning gjorts med hjälp av ett antal referensgrupper i landet. Utvärderingsarbetet har bestått av dels en statistisk abonnentanalys, dels en läsförståelseundersökning och har redovisats i en särskild rapport. Den statistiska undersökningen är gjord för att utröna vilka som prenumererar på tidningen och vad de tycker om den. En granskning av abonnemangen gjordes i maj 1985 och visar att drygt hälften av abonnenterna, som då uppgick till ca 1 300, utgjordes av institutioner som t. ex. skolor, dagcentrer, inackorderingshem, bibliotek etc., medan den andra hälften bestod av enskilda personer. Förhållandet att en så stor del av abonnemangen utgörs av institutionsabonnemang tyder enligt slutsatserna i rapporten på att 8 SIDORS läsekrets är betydligt större än antalet abonnemang.

Läsförståelsen har kontrollerats i ett antal referensgrupper där begåvningshandikappade har ingått. Texter med olika svårighetsgrad, olika typer av lay-out m. m. har prövats. Tidningen har fortlöpande modifierats med ledning av de erfarenheter som vunnits och som kommit fram vid utvärderingen.

Utvärderingen visar att tidningsformen är möjlig för förmedling av nyheter och att det finns ett stort behov av en lättläst nyhetstidning. Tidningen har rönt stor uppskattning bland begåvningshandikappade. Kommittén föreslår därför att utgivningen av Nyhetstidningen 8 SIDOR skall fortsätta i permanenta former.

Remissopinionen är över lag positiv till att en försöksutgivning kommit till stånd och till taltidningskommitténs överväganden och förslag. Flertalet remissinstanser påpekar att tidningen har en viktig uppgift och att den fyller ett stort och sedan länge känt behov bland såväl begåvningshandikappade som andra läshandikappade, såsom afatiker, dövblinda, invandrade med svaga kunskaper i svenska m. fl.

3 Utgångspunkter

Mitt förslag: Verksamheten med en särskild nyhetstidning för begåvningshandikappade skall fortsätta. Tidningen skall även kunna vara till nytta för andra än begåvningshandikappade som har behov av en lättläst nyhetstidning. Tidningen bör vara obunden av ägarintressen och parti- och intressepolitiskt neutral.

Taltidningskommitténs förslag: Överensstämmer med mitt förslag.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna tillstyrker kommitténs förslag.

Skälen för mitt förslag: Principen att handikappade skall kunna delta i samhällslivet tillsammans med och på lika villkor som andra människor är central i den statliga handikappolitiken och gäller i hög grad även inom kultur- och informationsområdet.

Ett led i strävan att integrera utvecklingsstörda och andra begåvningshandikappade i samhällsgemenskapen är att möjliggöra att denna grupp får del av nyheter och information. Nyhetstidningen 8 SIDOR fyller i detta avseende en viktig uppgift.

Erfarenheterna av försöksutgivningen av 8 SIDOR är positiva och tyder på en fortsatt gynnsam utveckling. Antalet abonnemang har successivt ökat och uppgick i april 1986 till 2 300 exemplar. Utvärderingen visar att även komplicerade sammanhang kan göras begripliga för begåvningshandikappade. 8 SIDOR är ett exempel på hur människor med olika läshandikapp kan ges ett alternativ till tidningar som de annars inte kan ta del av. Mot denna bakgrund bör enligt min mening en tidning för begåvningshandikappade ges ut även efter den 1 januari 1987.

Tidningen bör i första hand vända sig till begåvningshandikappade. Den bör emellertid utformas så att den blir till nytta och glädje även för andra grupper. Tidningen bör vara obunden av ägarintressen och parti- och intressepolitiskt neutral. Det är angeläget att det för tidningen väljs en organisationsform som tillgodoser dessa krav, något som jag strax skall återkomma till.

Kommittén har i enlighet med normaliserings- och integreringsprinci-

perna utgått från att ansvaret för särskilda handikappåtgärder på informationsområdet bör ligga på medieföretagen själva. Från tidningsföretagen har dock framhållits att det skulle medföra ökade kostnader och praktiska svårigheter att införa ett system med lättlästa sidor i dagstidningarna där viktigare nyheter presenteras enkelt och kortfattat. Av denna anledning anser kommittén det inte realistiskt att för närvarande tänka sig att dagstidningarna tillhandahåller särskilda lättlästa sidor för begåvningshandikappade. I stället måste man acceptera en sÄrlösning och ge ut en särskild tidning för denna grupp. Flertalet remissinstanser delar denna uppfattning.

I likhet med kommittén har jag kommit fram till att man – för att nyhetsförmedling till begåvningshandikappade skall komma till stånd – måste acceptera en sÄrlösning. Jag anser att staten för närvarande bör ta det ekonomiska huvudansvaret för en sådan nyhetstidning. På sikt är det dock angeläget att de enskilda tidningsföretagen söker rikta sin information till samtliga samhällsgrupper, däribland de begåvningshandikappade.

4 Tidningens verksamhetsform

Mitt förslag: En stiftelse med uppgift att äga och ge ut en nyhetstidning för begåvningshandikappade skall bildas. Stiftelsekapitalet skall vara 100 000 kr. Utgivningen skall börja under januari 1987. Bestämmelser för tidningsverksamheten skall finnas i stiftelsens stadgar och i ett avtal mellan stiftelsen och staten. Avtalet skall avse tiden den 1 januari 1987 – den 30 juni 1990.

Taltidningskommitténs förslag: Överensstämmer i huvudsak med mitt förslag.

Remissinstanserna: Det övervägande antalet remissinstanser tillstyrker kommitténs förslag. Svenska tidningsutgivareföreningen (TU) menar dock att man kan rikta invändningar mot den föreslagna lösningen. Det skulle principiellt framstå som betänkligt om statsmakterna i egen regi försökte tillgodose olika gruppers behov av speciellt utformad nyhetsförmedling. Ett statsbidrag till de handikappades egna organisationer är därför att föredra, menar TU, framför ett direkt statligt engagemang i utgivningen av särskilda nyhetstidningar för handikappade.

Bakgrund till mitt förslag: Vid genomgången av olika verksamhetsformer har kommitténs utgångspunkt varit att tidningen bör stå obunden och att den bör vara ett självständigt rättssubjekt. Vidare bör tidningen vara parti- och intressepolitiskt neutral. Med ledning av de krav som ställs på verksamheten och med tanke på att tidningsutgivningen skall bedrivas utan vinstsyfte och med hjälp av bidrag föreslår kommittén stiftelseformen.

Skälen för mitt förslag: Jag finner i likhet med utredningen och remissinstanserna att en stiftelse är den lämpligaste formen för verksamheten. Stiftelser förekommer i betydande utsträckning i tidningsvärlden. Stiftelseformen har redan tidigare använts i ett liknande fall, där staten finansierar

huvuddelen av tidningsverksamheten. Jag tänker på Stiftelsen Invandrar-tidningen. En stiftelse är ett enskilt rättssubjekt och kan som sådant stå fri i förhållande till staten. En fri ställning är betydelsefull eftersom en nyhets-tidning bl. a. har till uppgift att granska statens och statliga myndigheters verksamhet.

Jag vill i detta sammanhang ta upp TU:s invändning mot en statlig stiftelse. I och för sig hade jag föredragit ett ansvarstagande för utgivning-en från tidningsutgivarnas sida. Som TU emellertid redovisat i sitt remiss-yttrande ser man därifrån ett sådant ansvarstagande som omöjligt av principiella skäl: de höga kostnaderna hindrar en utgivning utan statliga bidrag och sådana skulle öppna för vad som betecknas som ett "förfogan-de över pressen", låt vara för socialt angelägna ändamål. TU betonar således den föreslagna utgivningens socialt angelägna karaktär. Ett annat alternativ vore att tidningen gavs ut i FUB:s regi, vilket TU av principiella skäl föredrar. Detta alternativ är emellertid inte invändningsfritt, vilket kommittén har framhållit. Det är nämligen – som jag tidigare har anfört – meningen att tidningen når även andra än begåvningshandikappade. En sådan ambition skulle kunna försvåras om de utvecklingsstördas organisa-tion fick uppdraget att ge ut tidningen.

Jag har mot denna bakgrund funnit att övervägande skäl talar för att en statlig stiftelse bör vara huvudman för verksamheten. Det är dock viktigt att staten inte utövar något inflytande över utgivningsverksamheten. Tid-ningens styrelse bör därför i förhållande till staten åtnjuta självständighet. Det ankommer på regeringen att besluta om styrelsens sammansättning. För riksdagens information vill jag nämna att jag anser att den skall bestå av personer med bl. a. journalistisk och ekonomisk erfarenhet. Handikapp-rörelsen skall givetvis också vara representerad. Styrelsen bör inte ingripa i det löpande arbetet med tidningen. Tidningens ansvarige utgivare bör vara självständig i förhållande till både styrelsen och staten.

Stiftelsekapitalet bör vara 100 000 kr. Stiftelsens verksamhet bör regle-ras dels i stiftelsens stadgar, dels i ett avtal mellan staten och stiftelsen. Avtalet bör gälla tiden den 1 januari 1987 – den 30 juni 1990. De ambicio-ner och finansiella förutsättningar som jag föreslår i det följande bör kunna gälla under denna period. Avtalstiden är enligt min mening så lång att tillräckliga erfarenheter bör kunna vinnas inför de ställningstaganden som behöver göras inför en ny avtalsperiod. I god tid före avtalsperiodens utgång bör stiftelsens styrelse redovisa erfarenheterna av tidningsutgiv-ningen så att regering och riksdag kan ta ställning till den fortsatta bidrags-givningen. Styrelsen bör därutöver årligen i anslutning till sin anslagsfram-ställning lämna en redogörelse för verksamheten och för bidragets använd-ning.

Stadgar och avtal bör ge stiftelsens styrelse stor frihet att inom ramen för tillgängliga resurser besluta om verksamheten, t. ex. hur ofta tidningen skall komma ut, tidningens omfång, antalet anställda och om annonsering skall förekomma. Frågan om behovet av en inläst version av tidningen bör avgöras av stiftelsens styrelse och vägas mot de kostnader som detta medför.

Det ankommer på regeringen att fatta de beslut och vidta de åtgärder som behövs för att den nya verksamheten skall kunna starta i januari 1987.

Mitt förslag: Tidningen skall finansieras dels med prenumerationsintäkter, dels med ett särskilt statsbidrag.

Taltidningskommitténs förslag: Överensstämmer i huvudsak med mitt förslag.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna tillstyrker kommitténs förslag.

Skälen för mitt förslag: Kommittén har redovisat vissa beräkningar. Med angivna personalresurser, kostnader för lokaler, marknadsföring etc. samt med hänsyn till beräknade prenumerationsintäkter blir nettokostnaden för tidningen högst ca 2,7 milj. kr. per år i 1985 års penningvärde vid en upplaga av 20 000 tryckta exemplar och 4 000 kassettidningar per nummer. Därefter sjunker kostnaderna successivt. Först vid en mycket hög upplaga – mer än 50 000 tryckta exemplar resp. mer än 5 000 kassetter – kan verksamheten bli självfinansierad.

Jag tror i likhet med kommittén och några av remissinstanserna att upplagan kommer att öka relativt långsamt. Som riktmärke för den prenumerationsavgift, som jag av både jämlikhetsskäl och ekonomiska skäl anser bör tas ut för tidningen, bör gälla lösnummerpriset på motsvarande dagstidningar. Det bör ankomma på stiftelsen att avgöra om en särskild avgift skall tas ut för en eventuell kassettversion. Den upplagenivå där intäkterna motsvarar kostnaderna är inom överskådlig tid svåruppnåelig. Jag anser därför att tidningen tills vidare huvudsakligen bör finansieras med ett särskilt statsbidrag.

Som medelsram för bidraget föreslår jag för verksamhetens första halvår ett belopp av 1,25 milj. kr., en insats som har möjliggjorts genom omprioriteringar inom statsbudgeten. Stiftelsen bör för resten av avtalsperioden kunna räkna med ett motsvarande bidrag. Helårsbidraget blir då 2,5 milj. kr. Jag återkommer till finansieringen under avsnitt 6. Anslagsberäkning för budgetåret 1986/87.

Ytterligare en finansieringskälla skulle enligt kommitténs förslag utgöras av ett bidrag eller garantiåtagande från Svenska kommunförbundets och Landstingsförbundets sida. Båda dessa remissinstanser avvisar förslaget samtidigt som de är positiva till att tidningen permanentas. Båda förbunden anser att staten bör ta det fulla ansvaret för de av tidningens kostnader som inte täcks av abonnemangsavgifter. Från Landstingsförbundets sida uppges att förbundet – när beslut om tidningens fortsatta utgivning fattats – kommer att informera landstingen om möjligheten att teckna abonnemang för olika institutioner inom omsorgsverksamheten och i övrigt på lämpligt sätt informera berörda personer om tidningen.

Jag ser för närvarande inga förutsättningar för ett avtal enligt den föreslagna modellen mellan å ena sidan Svenska kommunförbundet och Landstingsförbundet och å den andra sidan staten. Däremot hälsar jag med tillfredsställelse Landstingsförbundets avsikt att inom sitt verksamhetsområde informera om tidningen. Genom detta initiativ ges möjlighet för alla

som är föremål för samhällets särskilda omsorger att komma i kontakt med 8 SIDOR. Av normaliserings- och jämlikhetsskäl är det betydelsefullt att den enskilde prenumererar på tidningen. Det är därför min förhoppning att Landstingsförbundet kan vara stiftelsen till hjälp i marknadsföringen av tidningen så att institutionsabonnemangen på sikt kan leda till allt fler privata abonnemang.

Prop. 1985/86: 175

6 Anslagsberäkning för budgetåret 1986/87

I 1986 års budgetproposition (prop. 1985/86: 100 bil. 10 s. 54-55) anmälde jag att jag under våren 1986 hade för avsikt att föreslå regeringen att lägga fram en proposition om nyhetsförmedling till begåvningshandikappade och att jag i det sammanhanget ämnade föreslå fortsatt utgivning av Nyhetstidningen 8 SIDOR fr. o. m. den 1 januari 1987. Jag beräknade då kostnaderna för utgivningen av tidningen under första halvåret 1987 till 1,25 milj. kr. Slutligt förslag till medelsanvisning kan nu föreläggas riksdagen.

Massmedier m. m.

Bidrag till utgivning av nyhetstidning för begåvningshandikappade

1986/87 Nytt anslag (förslag) 1 250 000

För kostnader för utgivningen av en nyhetstidning för begåvningshandikappade bör ett reservationsanslag föras upp i statsbudgeten med ett belopp av 1,25 milj. kr. för första halvåret 1987.

7 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att avsätta ett belopp av 100 000 kr. till en stiftelse med uppgift att ge ut en nyhetstidning för begåvningshandikappade enligt de riktlinjer jag har förordat.

2. bemyndiga regeringen att genom avtal med stiftelsen ikläda staten ekonomiska förpliktelser i enlighet med vad jag har förordat.

3. till *Bidrag till utgivning av nyhetstidning för begåvningshandikappade* på tilläggsbudget I till statsbudgeten för budgetåret 1986/87 under åttonde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 1 250 000 kr.

8 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

Taltidningskommitténs sammanfattning av sitt betänkande (Ds U 1985: 7) Nyhetsförmedling till begåvningshandikappade

Uppdraget

Vår uppgift är att utreda förutsättningarna för nyhetsförmedling till utvecklingsstörda och andra begåvningshandikappade människor (med utvecklingsstörda menas begåvningshandikappade som är föremål för samhällets särskilda omsorger). Också andra grupper av "läshandikappade" skall enligt direktiven beaktas i sammanhanget. Vi skall undersöka vilka målgrupper som är betjänta av förenklad information, vilken sorts information som bör förmedlas och vilka medier som lämpar sig bäst. I direktiven sägs också att om den inledande kartläggningen visar att en lättläst nyhetstidning bör provas, så skall vi genomföra och utvärdera ett sådant försök.

Kartläggningen

Vi har kartlagt i vilken utsträckning information till begåvningshandikappade och andra läshandikappade förekommer i Sverige och i utlandet. Information anpassad till begåvningshandikappade förekommer över lag i mycket begränsad utsträckning i både Sverige och andra länder och någon särskild nyhetsförmedling till denna grupp förekommer inte någonstans. Nyhetsförmedling till andra handikappgrupper förekommer i viss utsträckning. Här i landet finns t. ex. en speciell nyhetstidning för dövblinda och för synskadade finns kassetutgåvor av vanliga dagstidningar.

Försök med en lättläst nyhetstidning

Vi kom under kartläggningen fram till att försök med en lättläst nyhetstidning för begåvningshandikappade och andra läshandikappade borde göras.

Den bakomliggande idén med tidningen har varit att den skall innehålla allmänna nyheter av rikskaraktär men vara kortfattad, bildrik och skriven på enkel svenska. Den skall utformas med tanke på vuxna människor som är lätt eller måttligt begåvningshandikappade. Denna primära målgrupp beräknas uppgå till mellan 60 000 och 65 000 personer. Även andra läshandikappade människor kan emellertid ha glädje av en enkel nyhetstidning. Det kan gälla t. ex. afatiker, barndomsdöva och människor med läs- och skrivsvårigheter. Också skolbarn kan ha nytta av en lättläst tidning.

Tidningen, som fått namnet Nyhetstidningen 8 SIDOR, kom ut med sitt första nummer i oktober 1984. Fr. o. m. januari 1985 började tidningen ges ut var fjortonde dag och samtidigt gavs möjlighet att teckna abonnemang. Sedan mitten av augusti 1985 kommer tidningen ut varje vecka. Tidningen trycks i "kvällstidningsformat" med en dekorfärg. Den ges också ut i en kassetversion.

Försöksperioden omfattar tiden september 1984 t.o.m. juni 1986. Tidningen finansieras under försöket till huvudsaklig del med medel från allmänna arvsfonden. Kommittén disponerar 2 milj. kr. för detta ändamål. Kommittén har det övergripande projektansvaret och har utfört allt planeringsarbete. I tryckfrihetsrättslig mening ägs och utges emellertid tidningen under försöket av Riksförbundet för utvecklingsstörda barn, ungdomar och vuxna (FUB).

Upphovsrätt

Det stod från början klart att tidningen huvudsakligen skulle bygga på nyhetsmaterial från andra tidningar. Eftersom det kunde bli fråga om att upphovsrättsligt skyddat material kom att utnyttjas, kontaktade vi Svenska Journalistförbundet och Tidningarnas Arbetsgivareförening för att diskutera hur de upphovsrättsliga frågorna borde hanteras under försöket. De båda parterna ingick en överenskommelse som innebär att text- och bildmaterial som framställts av anställda journalister och fotografer i upphovsrättsligt hänseende får användas fritt under försöket.

Det redaktionella arbetet

Redaktionen består vid veckoutgivning av tre journaliser (med en tjänstgöring som motsvarar ungefär 2,5 heltidstjänster). En av journalisterna är också ansvarig utgivare. Det redaktionella arbetet innebär framför allt att göra nyhetsurval från ett antal "underlagstidningar" samt att på basis därav självständigt utforma artiklar. I viss utsträckning köps också frilansmaterial in. Bilderna hämtas i allmänhet från några större bildbyråer.

Marknadsföringen och prenumeranterna

Marknadsföringen tar längre tid än normalt när man vänder sig till begåvningshandikappade människor. Ambitionen är att nå ut till alla i målgruppen. Information om tidningen har spritts på flera olika sätt, bl.a. inom FUB:s led och till särskolor, dagcentrer, inackorderingshem för utvecklingsstörda, skyddade verkstäder m.m. Tidningen har också marknadsförts till övriga berörda handikappgrupper samt vidare till bl.a. bibliotek och grundskolor. Information om tidningen har också gått ut via massmedia.

Ett prenumerationspris motsvarande tre kronor per styck tas ut för tidningen. Det kan jämföras med lösnummerpriset på vanliga dagstidningar. För ett helårsabonnemang vid veckoutgivning har vi räknat med 150 kr. i prenumerationspris. Ingen extra avgift tas ut för kassettversionen, eftersom denna räknas som en specialutgåva av tidningen. Antalet abonnemang har successivt ökat till ca 1 500, vilket är mer än väntat. Antalet "institutionsabonnemang" är något fler än antalet privata abonnemang. Bland institutionsabonnemangen märks framför allt särskolor, dagcentrer m.m.

Tidningen har fortlöpande utvärderats under vetenskaplig ledning. Ett antal referensgrupper bestående av begåvningshandikappade har kontinuerligt läst tidningen och lämnat synpunkter och vid gruppdiskussioner har läsförståelsen kontrollerats. Under försöket har man provat texter med olika svårighetsgrad, olika typer av lay-out m. m. och tidningen har modifierats efter hand som erfarenheter från utvärderingen kommit fram. En statistisk abonnentanalys har också gjorts, liksom telefonintervjuer bland prenumeranter.

Andra medier

Vi har ansett det angeläget att också undersöka i vilken utsträckning även andra medier – TV, radio, video m. m. – kan komma till användning för nyhetsförmedling till begåvningshandikappade.

I samarbete med utbildningsradion gör vi försök med videoproduktioner. Tre program innehållande samhällsinformation för begåvningshandikappade kommer att färdigställas. Dessa provproduktioner är att se som försök också med TV-mediet. Programmen kommer att utvärderas på samma sätt som tidningen, nämligen med hjälp av referensgrupper. Erfarenheterna från denna försöksverksamhet kommer vi att redogöra för under våren 1986.

Vi har också haft kontakt med övriga programföretag inom Sveriges Radio för att få reda på vad som är realistiskt i fråga om reguljär programverksamhet – t. ex. veckovisa nyhetsprogram – för utvecklingsstörda och andra begåvningshandikappade. Från programföretagens sida är man dock tveksam till om etermedierna är den bästa lösningen när det gäller nyhetsförmedling till utvecklingsstörda och andra begåvningshandikappade. Etersändningar ger t. ex. inte någon möjlighet till repetition och dessutom krävs att mottagaren kan passa vissa tider. Vidare framhåller man att det krävs särskilda resurser inom företagen för att göra sådana program.

Principiella överväganden

Handikapputredningen framhöll i sitt betänkande (SOU 1976: 20) Kultur åt alla, att handikappåtgärder på kulturområdet i princip borde behandlas i sitt sakliga sammanhang och även finansiellt belasta resp. sakområde. Särlösningar för handikappade borde undvikas. I propositionen 1976/77: 87 om insatser för handikappades kulturella verksamhet framhöll utbildningsministern att detta synsätt så långt möjligt borde tillämpas, även om någon generell princip inte kunde läggas fast.

I princip borde alltså de befintliga nyhetsmedierna utformas så att alla människor kunde ta del av informationen. Vi har emellertid funnit att det för närvarande inte är realistiskt att tänka sig att vanliga dagstidningar anpassas så att de kan läsas även av begåvningshandikappade människor – t. ex. genom särskilt lättlästa sidor i tidningen. Av den anledningen måste man acceptera en särlösning i detta fall och ge ut en speciell tidning för begåvningshandikappade och andra som har svårt att läsa och förstå vanliga tidningar.

Utvärderingen har visat att Nyhetstidningen 8 SIDOR är mycket uppskattad bland läsarna och att den fyller ett behov. Praktiskt taget alla läsare som tillfrågats tycker att tidningen är "mycket bra" och de allra flesta vill fortsätta prenumerera. Också bland andra läshandikappade än begåvningshandikappade har tidningen tagits emot positivt. Den är också omtyckt av t. ex. skolbarn på mellanstadiet.

Det finns inga tidigare erfarenheter av hur begåvningshandikappade fungerar i en så komplex lässituation som tidningsläsning. Under försöket har resultat kommit fram som visar vad som är viktigt att tänka på när nyhetsmaterial skall anpassas till begåvningshandikappade.

Förslagen

Enligt vår bedömning har försöksverksamheten redan nu visat att tidningsmediet är användbart för nyhetsförmedling till begåvningshandikappade. Tidningen har en utformning som fungerar bra. Vi föreslår därför att 8 SIDOR permanentas. Vi har skisserat en organisation för tidningsverksamheten och övervägt vilken verksamhetsform tidningen bör ha samt hur finansieringen bör ske. En kort resumé av förslagen följer här.

Tidningsverksamheten

Tidningen bör ha samma inriktning som under försöket. Den bör vara fristående från ägarintressen och stå partipolitiskt och intressepolitiskt neutral.

För det redaktionella arbetet har vi räknat med att det bör finnas ekonomiskt utrymme för tre heltidstjänster. Medlen kan dock fördelas mellan t. ex. två och en halv fast tjänst samt därutöver inköp av textmaterial från frilansmedarbetare. Vi har bedömt detta vara en för tidningen lämplig och flexibel lösning.

För administration och marknadsföring behövs en kvalificerad medarbetare på deltid, företrädesvis en tidningsekonom. Vidare behövs en kontorist för löpande kontorsgöromål.

Upphovsrätt

Några upphovsrättsliga problem skall enligt vår bedömning inte behöva uppkomma när det gäller textmaterialet. Texterna är språkligt sett nyproduktioner. Endast sakinnehållet tas från andra tidningar och detta är inte föremål för något upphovsrättsligt skydd. Försättningsvis behövs därför inte någon upphovsrättslig överenskommelse. Med bildmaterialet är förhållandet ett annat. Bilder är under alla omständigheter skyddade. De får därför köpas enligt gängse prislistor.

Det är enligt vår mening angeläget att tidningen står obunden och att den är ett självständigt rättssubjekt. Enligt vårt förslag bör tidningen drivas som stiftelse. Alternativet, aktiebolag, har vi ansett mindre lämpligt framför allt med tanke på verksamhetens ringa omfattning. Att låta tidningen ägas och utges av en myndighet eller ideell organisation har vi ansett olämpligt. Staten, landstingen, kommunerna och handikapprörelsen bör enligt vår uppfattning ha representanter i stiftelsens styrelse.

För att verksamheten skall fungera så smidigt som möjligt bör stiftelsen ha ett avtal med staten, i vilket bl. a. principerna för verksamhetens uppläggning, grundvillkoren för finansieringen och formerna för medelsförvaltningen regleras.

Finansieringen

En kalkyl, beräknad för olika upplagenivåer, har gjorts för permanent veckoutgivning av tidningen. Kostnaderna har beräknats för dels den tryckta tidningen, dels kassettidningen. Kalkylen visar att, om man räknar med en prenumerationsavgift på 150 kr. per år, så kommer den tryckta tidningen att gå ihop först vid drygt 30 000 exemplar. På lägre nivåer krävs ett årligt bidrag till driften. På nivåerna upp till 5 000 exemplar krävs ca 2,1 milj. kr. och vid t. ex. 20 000 exemplar krävs närmare 1 milj. kr.

Kassetversionen — avsedd för framför allt sådana begåvningshandikappade som inte klarar av att läsa texten — ser vi som ett komplement till den tryckta tidningen. Någon extra prenumerationsavgift bör enligt vår mening inte tas ut för kassetterna. Kassetversionen måste därför helt finansieras genom bidrag. Vid de lägre upplagenivåerna kommer detta bidrag att uppgå till ca 0,5 milj. kr. Maximalt beräknas det uppgå till ca 2,2 milj. kr.

De privata abonnemangen utgör grunden för tidningens verksamhet. Under de första verksamhetsåren kan man dock inte räkna med att dessa kommer upp i något större antal. En rad institutioner — t. ex. skolor, bibliotek och dagcentrer för utvecklingsstörda — bör emellertid kunna använda tidningen i sin verksamhet. Det skulle samtidigt vara ett sätt att nå ut med tidningen till de läshandikappade. Landsting och kommuner svarar för flertalet av de institutioner det här är fråga om. Vi anser det rimligt att landsting och kommuner tar på sig en del av ansvaret för tidningens ekonomi, t. ex. genom att garantera 10 000 institutionsabonnemang eller ett motsvarande bidrag på 1,5 milj. kr.

Vi har varit i kontakt med Landstingsförbundet och Svenska kommunförbundet för att ta reda på om landsting och kommuner är villiga att stödja utgivningen på det sätt vi föreslagit. Från förbundens sida anser man att tidningen fyller en viktig funktion och man kommer att väl informera berörda institutioner om tidningen och därvid framhålla möjligheten att prenumerera. De båda förbunden har emellertid på detta stadium inte kunnat lämna några utfästelser om att landsting och kommuner kommer att stödja tidningen med ett visst antal abonnemang eller med ett visst belopp. Vi föreslår att staten inleder förhandlingar med Landstingsförbundet och

Svenska kommunförbundet om ett avtal enligt vilket landsting och kommuner garanterar tidningen ett stöd.

Prop. 1985/86: 175

Tidningen behöver emellertid ytterligare stöd. Staten bör enligt vår mening ha huvudansvaret för att tidningen kan ges ut. Vi föreslår därför att staten genom ett särskilt statsbidrag garanterar utgivningen och lämnar tidningen det stöd den behöver. Villkoren för statens bidragsgivning bör, som redan framgått, regleras i ett avtal mellan staten och stiftelsen.

Finansieringsmodellen kan skissartat beskrivas på följande sätt. I det första exemplet utgår vi från 2 000 privata abonnemang och 10 000 institutionsabonnemang från landsting och kommuner. Bruttokostnaden för den tryckta versionen uppgår vid denna upplagenivå (12 000 exemplar) till ungefär 3,4 milj. kr. Bruttokostnaden för kassettversionen (2 400 exemplar) uppgår till närmare 1 milj. kr.

Den tryckta versionen

Prenumerationsintäkter	milj. kr.
2 000 privata abonnemang	0,3
10 000 institutionsabonnemang från landsting och kommuner	1,5
Statsbidrag	1,6

Kassettversionen

Statsbidrag	1,0
-------------	-----

I det andra exemplet utgår vi också från 2 000 privata abonnemang, men bara 3 000 institutionsabonnemang från landsting och kommuner. Bruttokostnaden för den tryckta versionen uppgår (vid 5 000 exemplar) till 2,8 milj. kr. och kostnaden för kassetterna (1 000 exemplar) ca 0,5 milj. kr. I detta fall får landsting och kommuner utöver abonnemangen lämna ett ekonomiskt bidrag så att stödet totalt uppgår till 1,5 milj. kr.

Den tryckta versionen

Prenumerationsintäkter	milj. kr.
2 000 privata abonnemang	0,3
3 000 institutionsabonnemang från landsting och kommuner	0,45
Bidrag från landsting och kommuner	1,05
Statsbidrag	1,0

Kassettversionen

Statsbidrag	0,5
-------------	-----

Det årliga stöd som tidningen vid en viss bestämd upplagenivå behöver uppgår maximalt till 2,7 milj. kr. Det statliga bidraget kan därför inte komma att överstiga detta belopp.

Utgivningen och utvärderingen av tidningen fortsätter. Under resten av försöksperioden kommer bl. a. mer långsiktiga effekter av tidningsläsandet att utvärderas. Dessutom kommer andra läsargrupper än begåvningshandikappade att intervjuas i större utsträckning än hittills. Vidare kommer de videoprogram som nu är under produktion att utvärderas. Ett uppföljande betänkande rörande bl. a. dessa frågor kommer att lämnas under våren 1986.

Förslagen i korthet

Sammanfattningsvis föreslår vi

- att Nyhetstidningen 8 SIDOR permanentas,*
- att tidningen journalistiskt sett skall stå fri från ägarintressen och vara partipolitiskt och intressepolitiskt neutral,*
- att tidningen drivs som en fristående stiftelse, initierad av staten,*
- att staten tar huvudansvaret för tidningens ekonomi och garanterar tidningen stöd och*
- att staten inleder förhandlingar med Landstingsförbundet och Svenska kommunförbundet om ekonomiskt stöd också från landsting och kommuner.*

Sammanställning av remissyttranden över taltidningskommitténs betänkande (Ds U 1985: 7) Nyhetsförmedling till begåvningshandikappade

Remissinstanser

Efter remiss har yttranden avgetts av socialstyrelsen (SoS), statens handikappråd, handikappinstitutet, statens kulturråd (KUR), presstödsnämnden (PSN), talboks- och punktskriftsbiblioteket (TPB), skolöverstyrelsen (SÖ), statens institut för läromedelsinformation (SIL), statskontoret, riksrevisionsverket (RRV), länsstyrelsen i Stockholms län, Svenska kommunförbundet, Landstingsförbundet, Sveriges Radio AB (SR), Svenska tidningsutgivareföreningen (TU), Studieförbundet Vuxenskolan (SV), Riksförbundet för utvecklingsstörda barn, ungdomar och vuxna (FUB) och Handikappförbundens centralkommitté (HCK).

Allmänt

Över lag har betänkandet fått ett mycket positivt mottagande. Tidningsmediet är användbart för nyhetsförmedling och en lättläst tidning har en viktig uppgift att fylla bland både utvecklingsstörda och andra grupper med läshandikapp. Tidningen fyller därför ett stort och sedan länge känt behov, framhåller flera remissinstanser.

Kritiska synpunkter framförs huvudsakligen av *RRV* och *SIL*. *RRV* anser att vissa förutsättningar bör prövas ytterligare innan ställning kan tas till kommitténs förslag. *SIL* menar att kommittén tycks vara svalt intresserad av att ta till vara pedagogiska erfarenheter och att ansluta till befintliga pedagogiska resurser. Utgivningen av en lättläst tidning är närmast en pedagogisk fråga och bör inte behandlas som en konventionellt informationsteknologisk angelägenhet, anser *SIL*.

Permanentning av Nyhetstidningen 8 SIDOR

Av remissinstanserna tillstyrker flertalet utredningens förslag att Nyhetstidningen 8 SIDOR skall permanentas, nämligen *SoS*, *statens handikappråd*, *handikappinstitutet*, *KUR*, *PSN*, *TPB*, *SÖ*, *SIL*, *statskontoret*, *Kommunförbundet*, *Landstingsförbundet*, *SR*, *SV*, *FUB* och *HCK*.

TPB anser att det är viktigt att tidningen permanentas, då det finns ett stort behov av en lättfattlig nyhetstidning också bland andra handikappade såsom afatiker, dövblinda och personer med läs- och skrivsvårigheter. En liknande åsikt framförs av *KUR*, *SÖ*, *SR* och *SV*. *KUR* påpekar dessutom att det bör vara ett stöd i den fortsatta utgivningen att tidningen dessutom läses av invandrare och skolelever eller andra som behöver lättläst nyhetsmaterial.

RRV anser att kommittén borde ha närmare undersökt förutsättningarna för utgivningen genom bl. a. en noggrannare marknadsanalys.

Kommittén anser att de befintliga nyhetsmedierna i princip bör utformas så att alla människor kan ta del av informationen. Det är emellertid inte realistiskt att för närvarande tänka sig att vanliga dagstidningar anpassas så att de kan läsas av begåvningshandikappade. Av den anledningen måste en särskild lösning accepteras. I detta resonemang instämmer *statens handikappråd*, *handikappinstitutet*, *KUR*, *TPB*, *SIL*, *FUB* och *HCK*. *TPB* menar för sin del att experimentet med 8 SIDOR bör kunna inspirera vanliga tidningar att ta in lättläst material i sina spalter. Eftersom 8 SIDOR är en rikstidning är det särskilt angeläget att lokaltidningarna tar in sådant material. Liknande tankar för *SIL* fram.

TU menar att det inte är lämpligt att anlägga ett sådant betraktelsesätt på pressen som kommittén gjort. Statsmakterna förfogar inte över pressen ens för angelägna sociala ändamål på det sätt som man via anslag förfogar över statliga myndigheters verksamhet inom andra områden. Det vore särskilt olämpligt att betrakta presstödet som ett statligt anslag med vars hjälp viss informationsverksamhet skulle finansieras. Presstödet har endast till syfte att bibehålla mångfalden i pressen, inte att påverka tidningarnas innehåll eller form i viss riktning. *TU* föredrar att en särskild tidning ges ut framför varje tanke på uppdragsjournalistik i dagspressen, finansierad med statliga anslag eller med presstöd.

Redaktionella och administrativa frågor

Dimensioneringen av tidningens personal berörs endast av *statskontoret*, som ifrågasätter behovet av en deltidsanställd direktör för tidningen. Ledningsuppgifterna borde inte vara mer omfattande än att detta arbete kan utföras som en bisyssla, exempelvis av styrelsens ordförande. Statskontoret bedömer också att det kan vara svårt att intressera en person med angivna kvalifikationer för en deltidsbefattning.

SoS instämmer i att det är en fördel om även personer utanför den fasta redaktionen medverkar i arbetet, eftersom det ger större möjligheter till impulser utifrån och gör det lättare att täcka in flera ämnesområden.

Finansieringsmöjligheter

Prenumerationsintäkterna för tidningen kan först vid en förhållandevis mycket hög upplaga täcka kostnaderna för utgivningen. Kommittén anser därför att staten bör ta det ekonomiska huvudansvaret för att tidningen ges ut och att ett särskilt statsbidrag bör utgå. Förslaget tillstyrks av flera remissinstanser, nämligen *SoS*, *KUR*, *PSN*, *SÖ*, *SIL*, *statskontoret*, *Kommunförbundet*, *Landstingsförbundet*, *FUB* och *HCK*. *PSN* pekar på att en tänkbar möjlighet kunde vara att tidningen, därest den skulle motsvara kravet på dagstidning enligt förordningen om statligt stöd till dagstidningar, kunde uppbära produktionsbidrag för fådagarstidningar. Nämnden anser dock att staten ytterst bör garantera utgivningen i alla avseenden, dvs. också finansiellt. Det sker bäst genom ett särskilt bidrag och inte genom omvägen över presstödet.

RRV anser att kommittén i sin skattning av tidningens framtida upplaga är alltför optimistisk. En liknande åsikt framförs av *SIL*.

Kommittén föreslår att Kommunförbundet och Landstingsförbundet skall garantera att kommuner och landsting gemensamt prenumererar på 10000 abonnemang, motsvarande 1,5 milj. kr., eller om de inte skulle prenumerera på så många exemplar att de skall lämna ekonomiskt bidrag på resterande belopp upp till 1,5 milj. kr. Förslaget tillstyrks av bl. a. *SoS*, *PSN*, *SÖ*, *FUB* och *HCK*. *KUR* anser att institutionsabonnemang för landstings och kommuners institutioner är ett rimligt sätt att stödja utgivningen. *RRV* anser att ett klagande av landstingens och kommunernas intresse är nödvändigt. *Kommunförbundet* avstyrker förslaget och framhåller i stället att det måttliga underskott som kan beräknas uppstå bör täckas av statliga medel. Liknande synsätt har *Landstingsförbundet*, som dessutom påpekar att de begåvningshandikappade hittills fått en förhållandevis ringa del av statens bidrag för kulturändamål jämfört med andra handikappgrupper, en uppfattning som även framförs av *SoS*.

Tidningen skall vara abonnerad, menar kommittén, ett förslag som tillstyrks av bl. a. *Kommunförbundet*, *Landstingsförbundet*, *FUB* och *HCK*. I normaliseringsprincipen ligger att handikappade skall ha samma rättigheter och skyldigheter som övriga medborgare, påpekar *Kommunförbundet*. Tidningen bör därför vara avgiftsbelagd.

Kassetversionen bör finansieras helt av statsbidrag, föreslår kommittén. Någon särskild avgift bör således inte tas ut för den inlästa versionen. *KUR* anser att detta är en rimlig princip. *SIL* befarar att systemet med gratis kassetter, som inte heller krävs i retur, kan leda till okynnesabonnemang.

Ytterligare en finansieringskälla skulle kunna utgöras av intäkter från annonser. Utredningen tar inte ställning till detta utan anser att frågan om huruvida annonser skall accepteras bör avgöras av stiftelsens styrelse. *SIL* anser att detta är en principiellt viktig fråga som bör regleras redan i stiftelsens stadgar. Förståndshandikappade har nämligen sämre möjligheter att skilja mellan objektiv information och en subjektivt målinriktad reklam och bör alltså inte i sin egen informerande nyhetstidning utsättas för den kommersiellt vinklade information som annonser ofta utgör. Liknande tankar framförs av *handikappinstitutet*.

SIL:s syn på finansieringen av tidningen skiljer sig delvis från utredningens förslag. *SIL* anser att en möjlighet att begränsa kostnaderna vore att samordna och därmed stärka gemensamma resurser inom handikappområdet. Det skulle kunna ske t. ex. genom ett nära samarbete med rikscentralen för pedagogiska hjälpmedel för särskolan (RPH-Sär). Även *handikappinstitutet* framhåller vikten av att redan befintliga resurser inom området utnyttjas, då frågan om nyhetsförmedlingens innehåll ofta är av pedagogisk och inte av informationsteknologisk karaktär.

Ägarfrågor — organisation

Tidningen bör enligt utredningens förslag vara obunden av ägarintressen och drivas som ett självständigt rättssubjekt i form av en

stiftelse. *PSN* understryker att tidningen skall stå obunden och vara ett självständigt rättssubjekt, en uppfattning som även delas av *SoS*, *handikappinstitutet*, *KUR*, *TPB*, *SÖ*, *Kommunförbundet*, *SR*, *FUB* och *HCK*. *PSN* anser att detta måste garanteras om staten skall ha det yttersta ansvaret för utgivningen av tidningen.

SoS, *PSN*, *SÖ*, *statskontoret*, *Kommunförbundet*, *Landstingsförbundet*, *FUB* och *HCK* instämmer i förslaget att 8 *SIDOR* skall drivas i stiftelseform. *Länsstyrelsen i Stockholms län* kan inte se något hinder mot detta.

TU menar att det skulle framstå som principiellt betänkligt om statsmakterna kartlade och försökte att i egen regi tillgodose olika målgruppers behov av speciellt utformad nyhetsförmedling. Ett statsbidrag till de handikappades egna organisationer för att möjliggöra informationsverksamhet är från dessa principiella utgångspunkter att föredra framför direkt statligt engagemang i utgivning av nyhetstidningar. *TU* förordar en sådan lösning.

Tidningen bör enligt utredningen vara parti- och intressepolitiskt fristående, vilket *handikappinstitutet*, *SR*, *FUB* och *HCK* instämmer i. *SR* pekar på vikten av att tidningen blir intressepolitiskt neutral. Om den skulle förknippas med en viss målgrupp, torde det bli svårt att i större omfattning sprida den till och få den accepterad i andra grupper.

Kommunförbundet tillstyrker förslaget att regeringen skall utse stiftelsens styrelse, i vilken representanter för staten, landstingen, kommunerna och handikapprörelsen bör ingå. *Landstingsförbundet* tillstyrker att landstingen och primärkommunerna skall ingå i styrelsen. *FUB* och *HCK* förutsätter att en av de två representanterna för handikapprörelsen kommer från *FUB*. De andra lässvaga grupperna representeras lämpligast av *HCK*. *SIL* anser för sin del det självklart att pedagogisk erfarenhet ges plats i styrelsen.

Förslaget att stiftelsens stadgar bör fastställas av regeringen kommenteras inte av remissinstanserna.

SÖ anser att stiftelsens namn och stadgar bör formuleras så att det klart framgår att den huvudsakliga verksamheten är att producera nyhetsmaterial för lässvaga på lättläst svenska, där den viktigaste målgruppen är psykiskt utvecklingsstörda.

Enligt kommitténs förslag till stadgar skulle ett tillsynsansvar för stiftelsen komma att åvila regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer, något som *statskontoret* ifrågasätter. Utredningen har nämligen även föreslagit att stiftelsen skall vara underställd länsstyrelsens tillsyn med bl.a. den motiveringen att stiftelsen blir näringsdrivande. Förslaget innebär en dubbling av ansvaret, anser *statskontoret*, som för sin del menar att länsstyrelsen är det organ som i första hand bör komma i fråga. Enligt *länsstyrelsen i Stockholms län* bör stadgeförslaget ges en utformning, så att det framgår att det i första hand är stiftelsens styrelse – inte regeringen – som fattar beslut om eventuell stadgeändring eller upplösning av stiftelsen.

Förslaget att tidningens verksamhet skall regleras i avtal mellan staten och stiftelsen behandlas inte av remissinstanserna.

